

Նամակ և ծրար պետք է ղրկել հետևեալ հասցեով. M. PORTOUKALIAN, Rédacteur du journal *Arménia*. MARSEILLE (France).

Այն քանի որ արեւելքի Ռ. և Շրթ. օրեր

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues, aux bureaux de
Rédaction : Rue Glandevès, 17.

Ապա գառնալով ժողովրդին խորատներ
տալու, Ն. Սրբազնութիւն հիւանդ մար-
դը օրինակ բերաւ թէ ի՛նչպէս արտաքին
դեղերու հետ ներքին զգուշութիւններու
ալ կը կարօտի, այն է՝ պահեցողութիւնը
Սյուսէս ալ բոլոր այս և այսպիսի շնորհ-

ներ վայելելով հանդերձ ժողովուրդին իր
խոհականութեամբ պէտք է զգուշ կենայ
գիտարութիւններ պատճառող հանգա-
մանքներէ :

Ապա կրկին կարծողիկոսական ընտ-
րութիւնն յիշելով, և ի վերջոյ գաւառա-
ին կարօտութեանց ակնարկելով, յիշեց
արաւոտութեան և հունձքի անբաւական-
ութեան հետեւեցող վանայ, Բաղէշի,
Տիարապէթի, Նարբեդի, Աղթամարի,
Ուշիայ, Արաբկիրի և Ակնայ կողմերէն ե-
կած յուզիչ գրեթէ աղքատներուն վիճա-
կին վրայ, և կոչում ըրաւ ժողովուրդեան
բարեխոսութեան և նիւթական օժանդա-
կութեան: Եւ գոհութեամբ յիշեց թէ
գաւառական նախարար Փաշան ալ խոստա-
ցած է վանայ կուսակալութեան պէտք
եղածը գրել տալ՝ տեղային ժողովուրդեան
կարօտութեանց թեթեւացման համար:

Սրբազան քարոզիչը կոչում ըրաւ նաև
ժողովուրդեան՝ իր Պատրիարքին համար ա-
ղօթելու, որպէսզի Աստուած կար և կա-
րողութիւն պարգեւէ անոր՝ իր գիտա-
րին պարտականութեանց անթերի կա-
տարման համար: Պատրիարքն երկու
տարբեր հոսանքներու միջև կը գտնուի,
զի իր պարտքն է թէ՛ վստահութիւն վա-
յելի և թէ՛ վստահութիւն ներշնչել
տալ: Պատրիարքը թէ՛ բարոյական և
թէ՛ նիւթական օժանդակութեան կը կա-
րօտի, ամէն կողմին ալ գոհացում տալ
կարենալու համար: Վերջացուց, բարե-
մաղթութիւններ ընելով վասն արեւշա-
տութեան Ն. Կ. Վեհափառութեան, որ-
պէս զի իր բոլոր բարի և երկրաշէն դի-
տաւորութիւնք արդէն նաւորութիւն: Ժո-
ղովուրդն «Ամէն» ներող պատասխանեց:

— Երէկ նկարագրեցինք Ս. Պատ-
րիարքին կիրակի օրուան յիշատակե-
լի քարոզը Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ,
Ունկնդիր մ'ալ հետեւեալ երկուողը
ղրկած է մեզ այս առթիւ: «Ես ինքս
Կուս. Գաբուշի ըլլալով, կրնամ վկա-
յել թէ քիչ անգամ պատրիարքական
քարոզ մը այս աստիճան հետաքրք-
րութիւն չարժած էր: Հազիւ քանի մը
տարին անգամ մը կը պատահէ այս
քաւ հետաքրքրութիւն քարոզի մը
համար: Լրագրողը չարաթ օրուան
զեկուցումը թէ կիրակի օրը Ս. Պատ-
րիարքը Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ յատ-
կապէս պիտի քարոզէ՝ կայսերական
բարեհաճ իրատէսները բացատրելու
համար, ամենէն շերտազին հրաւերէն
աւելի ազդած էր հասարակութեան
վրայ՝ ի Մայր-Եկեղեցիի փութալու:
Այնքան բազմութիւն զատկին առա-
ջին օրուան միայն յատուկ է: Բայց
ո՛չ մէկ զատկական քարոզ այնքան
խոր լուծեան մէջ, և այնքան ուշա-
դրութեամբ ունկնդրուած էր կրնամ
ըսել: Այն մեծ տաճարը ծայրէ ծայր
լեցնող բազմութիւնն ականջ կտրած
էր՝ բառին տառական իմաստով, մա-
նաւանդ երբ Սրբազան քարոզիչն ըս-
կաւ թուել կայսերական իրատէսնե-
րը: Տեղ տեղ ունկնդիրներն իրենք
ևս հաղորդ եղան Ն. Սրբազնութեան
զգածուած արտայայտութիւններուն,
մանաւանդ սրտաբուխ «Ամէն» մը
արձակելով, երբ Ն. Սրբազնութիւն
կար և կարողութիւն մաղթեց՝ իր
պաշտօնին հակընդդէմ պահանջումնե-
րուն և դժուար դիրքին ակնարկելով:
Ս. Պատրիարքն ալ այս անգամ բո-
լորովին սրտաբաց խօսեցաւ իր պաշ-
տօնին վրայ, իր մի քանի օրուան բա-
ցակայութեան վրայ, ըրածներուն և
ընկերներուն վրայ, և կիրակի օր-

ուան քարոզին համար կրնանք ըսել
թէ իրականաբար համարատուութիւն
մ'էր, ուր բան մը չծածկեց Ս. Պատ-
րիարքը: »

ՎԱՆԻ ԲԱՆՏԱՐԿԱՆԱԼՆԵՐԻՆ ԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

Վանէն Գեր. Ներսէս եպիսկոպոս
կը հեռագրէ թէ վանի մէջ քաղա-
քական ամբաստանութեամբ բանտար-
կուած 33 Հայերը, կայսերական վեր-
ջին իրատէսին համեմատ ներման ար-
ժանի համարուելով արձակուել են
բանտէն:

ՀԱՅԵՐ Ի ԹԻԻՐԻՔԻՍ

Արաբկիրի առաջնորդ Տ. Մուշեղ
վարդապետի առաջնորդական պէրա-
թը Բ. Դուռէն յանձնուել է պատրի-
արքարանին:

— Բաղէշի գաւառային ընդհանուր
ժողովը գումարուելով, ներկայ 31
երեսպիսիաններէն 26ի քուէով առաջ-
նորդ ընտրել է Զիլինկիրեան Տ. Եղի-
շէ վարդապետը:

— Վանի կաթողիկէ Հայերի առաջ-
նորդ Հ. Ճնտոյեան վարդապետը կ-
պօլիս կուգայ, իր հօտի նիւթական
պէտքերին համար հանգանակութիւն
մը բանալու նպատակով:

— Նախկին պատրիարք Տ. Խորէն
Աշրգեան կը տառապի ստամոքսի հի-
ւանդութենէ որ վերջին օրերս սաստ-
կացած է:

— Հոգեւոր Տ. Գրիգորի Սրբազան
Ալեքսանդրի գերեզմանին վրայ շի-
րիմ մը կանգնելու համար Յանգամէ
բողկացած յանձնաժողով մը կազմը-
ւել է իւսկիւտարի մէջ: Յանձնաժո-
ղովը խնդրել է պատրիարքարանէն
որ եպիսկոպոս մը իրենց նախագահ
նշանակուի:

— Ջանազան տեղերէ պատրիար-
քարան հասած լուրերը կիմացունեն
որ կայսերական վերջին իրատէսին հա-
մեմատ նշանակուած 51 հայ բանտար-
կեալներն ամենքն ալ ազատ արձակ-
ուել են և իրենց գտնուած տեղերը
պաշտօնապէս բարեմաղթութիւններ
եղել են սուլթանին համար:

— Կ. պօլսի լրագիրները կը գրեն
թէ կայսերական վերջին իրատէսին վը-
րայ, մօտակայ գաւառներէն հայ
ճամբորդներն սկսել են երթնել Կ-
պօլիս: Շոգեկառքով եկողներին հա-
մար Հայտար փաշաի սալօնին մէջ իսկ
չոգենալով եկողներին համար մաք-
սատան սալօնին մէջ այս առթիւ յա-
տուկ քօմիսէրներ դրուած են որոնք
ճամբորդներին թուղթներն աչքէ ան-
ցունելով երբ գանոնք օրինաւոր գըտ-
նեն, կը թողուն որ անցնին երթան:

— Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցին մօտ
Գարակէօզեան որբանոցի շինութեան
որի իրատէսն սուլթանէն տրուած է
այժմ, նախապատրաստութիւնները կը
տեսուին: Ինչպէս յայտնի է, Գարա-
կէօզեան կտակի խնդիրը կարգադ-
րուեցաւ այնպէս որ Գարակէօզեանի
ժառանգորդները Որբանոցի մը հաս-
տատութեան համար 20,000 լիւրա պի-
տի տան օրմէ 5,000 շինութեան պի-

տի յատկանայ և 15 հազարը կալուա-
ծին:

— Նպաստամտոյց յանձնաժողովը
3 անուկ կարինի, 3 անուկ Ատա-
նաի, 2 անուկ Սեբաստիաի և 2 սրն-
տուկ Արաբկիրի որբանոցներին գիրք
ղրկեց:

Յանձնաժողովը նկատի առնելով
նաև գաւառներէն եկած գիրքերը ո-
րոնք իրենց խեղճ ու կարօտ վիճակ
կը յայտնէին, որոյց 250 ոսկի վան,
100 ոսկի Բաղէշ և 30 ոսկի Երզնկաի
ամենակարօտ գիւղերը զրկել որպէս
զի կարենան առաջիկայ տարին հա-
մար իրենց պէտք եղած ցանքի ցորե-
նը գնել:

— Մուշի նորընտիր առաջնորդ
Տ. Բաբգէն Ծ. Վ. սեպտ. 27/9 հոկտ. 1ին
Ս. կարապետի վանքէն Մուշ գնա-
ցած ժամանակ բաւական ծանր վը-
տանգ մ'անցուցեր է: Դժուարանցա-
նելի զառիվայրի մը վրայ ձին կատղե-
լով վրայէն վար ձգել է վարդապետը
որի մէկ ոտքը առաջնորդական մէջ մնա-
լով քաշքշուել է ձիէն բաւական տեղի
Բարեբաղդապէս կօշիկը ոտքէն ելնե-
լով վարդապետը գետինն ինկել ու ա-
զատուել է, բայց կէս ժամի չափ մա-
րած մնացել է: Զիւն հարուածներէն
ստացած վէրքերն այնքան վտանգա-
ւոր չեն:

— Վանի նախկին առաջնորդական
տեղապահ Տ. Սահակ Ծ. Վ. Բագրե-
ւանդեան որ 3½ տարիէ ի վեր Կ-
պօլիս բերուած կը մնար այնտեղ,
թողութեան ժամանակ ստացել է վան վերա-
դառնալու: Եւ իմ անապատը պիտի
երթայ և Աղթամարի Միաբանութեան
պիտի գործակցի՝ նոյն կողմի հոգեւոր
պէտքերը լրացնելու:

ԻՏԱԼԻԱԻ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ՈՒ ԹԱԳՈՒՀԻՆ
ԱՅՏԵԼՈՒԹԻՒՆԸ Ս. ՂԱԶԱՐԻ ՎԱՆՔԻՆ

Իտալական լրագիրներին մէջ կը
կարդանք որ Ն. Վեհափառութիւննե-
րը Ումպէթթօ թագաւորն ու Մար-
կարիտա թագուհին հոկտ. 25ին գնա-
ցել են Ս. Ղազարի վանքը, Միւխ-
թարեան Պատ. Միաբանութեան ար-
քեպիսկոպոս վանահայրին այցելու-
թիւն մը տալու: Գեր. Արքեպիսկո-
պոսն ու բոլոր Միաբանութիւնը վա-
յելապէս դիմաւորել են վեհապետ-
ներին որոնք մտերմական կերպով,
առանց պաշտօնական արարողութիւն-
ների, այցելել հաճած էին, իրենց
համակրութիւն ցոյց տալու համար
Միւխթարեան մենաստանին վեհա-
պետները Ս. Ղազար կղզիի ամեն կող-
մերն այցելելով և մանրամաս տեղե-
կութիւններ հարցունելով այս հայ
Միաբանութեան կազմակերպութեան
վրայ, շատ գոհ եղել և իրենց ստու-
րագրութիւններով պատուել են այ-
ցելուներին ալպաիմ որ Լորտ Պայրէնի
սրահին մէջ պահուած է:

Միաբանութեան բոլոր վարդապետ-
ներն ու եկեղեցականներն իրենց յար-
գանքներ թագուհիին մատուցանելու
համար համբուրել են Նորին վեհա-
փառութեան ձեռքը որ ժպտուն դէմ-
քով ամենքին ալ իր բարեացակամու-
թիւն յայտնել է:

Թագաւորը պարտք համարել է
անձամբ իր շնորհակալութիւն յայտնել
Գեր. Վանահայրին այն սիրալիր ըն-
դունելութեան համար որ Ս. Զննոնի
ամբարանցին մէջ եղած է Բարբալի-
չինօ զօրավարին, Պասասոի և Քօր-
նուտի մեծ ռազմափորձերին առթիւ
անկէ անցած միջոցին:

Միւխթարեան Հայրերը թագաւորին
ընծայել են Հ. Ալիշանի Սիւռնաւի
Ֆրանսերէն թարգմանութենէն հատ
մը, փառաւոր կերպով կազմուած:

Հայ վանքի մը եղած այս վեհապե-
տական պատուաբեր այցելութիւն ան-
շուշտ պարծանք և ուրախութիւն կը
պատճառէ ամեն Հայի:

ՆԱՄԱԿ ԵԳԻՊՏՈՍԷՆ

Գահիրէ, 3/15 հոկտ. 99

(Շաբ. 26րդ օրուէն եւ վերջ)

Սեպտ. 24ի կիրակին եկեղեցիին մէջ
ծանուցուեցաւ որ «Եթէ ժողովուրդը
կուզէ, թող հաճի 5-7 պատգամաւոր-
ներ ընտրել, որոնք յաջորդ հինգ-
շաբթի գումարելի խառն ժողովին ներ-
կայանան և օրինաւորութեան սահմա-
նին մէջ բացատրութիւն տան իրենց
պահանջին» կային:

Որոշուած օրը «Ժողովրդական» (1)
ուր ինքնընտրու պատգամաւորները
ներկայացան ժողովին, ուր իրենց ե-
ղած մի քանի հարցերին պատասխա-
նեցին, երբ ի միջի այլոց բողոքական
Տօթթօր մը որ իբրեւ պատգամաւոր
եկած էր մեր եկեղեցիի վերաբերեալ
նոյն խնդրի համար, երկիցս իրենուզ-
ղուած հարցման թէ ինք ի՞նչ եկեղե-
ցիկ կը պատկանի, կակազելով և կար-
մընով պատասխանելու անկարող գըտ-
նուեցաւ, «Աղիկա մէկ կողմ թողէք...»
ասելով: Խառն ժողովն այդ ինքնակոչ
ժողովրդական պատգամաւորները
ճամբու դրաւ, երբ շաբթի «որոշ
պատասխան» մը տալու խոստումով...
Երեկ թէ վախճ. Տիգրան փաշայի Եւ-
րոպայէն վերադարձին կը սպասուի...
Խնդիրը խաղաղեցաւ առժամապէս
և թերեւ վերջնապէս, եթէ «չյիշ-
ուի» ճիշդ խմբակը Դաշնակցութեան
պատիւը փրկելու գիտակցական կամ
անգիտակցի նպատակով, եկեղեցիին
թատերաբեմի վերածելով, հոն նոր
խեղկատակութիւն մը խաղալու սըր-
բապիղ միջոցին չլիմեր:

Անցեալ կիրակի պատարագի քա-
հանան Երուսաղէմի Ս. Պատրիարքի
անունը տակաւին չյիշատակած, նա-
խապէս պատրաստուած դաշնակցա-
կաններ մի խումբ ժողովուրդին մէջէն
յանկարծ կըսկսին բարձրաձայն երգել
«Գոհութիւն և փառաբանութիւն»ը,
պատարագի քահանայի և դպիրներ
ձայնը խեղդելով: Տեղական հայերէն
կիսաշաբաթաթերթին խմբագրու-
թիւնը չամցաւ պաշտպանել և քա-
ջալերելէ այս անպատիւ արարքը,
յայտարարելով թէ «...Չյիշուի» ի լըն-
դիւրը լուծուելու ճամբուն մէջ մտած է
շատ դժուարեան եղանակաւ մը...»
Այսօր ալ այդ միևնոյն ցաւալի խա-
տառակութիւնը կրկնուեցաւ եկեղե-
ցիին մէջ. միևնոյն խմբակը դարձեալ
«Գոհութիւն»ը երգեց դասին առաջ
կը գ

ՌԵԴԱԿՏՈՐ, Հ. Մ. ՖԻԼԻԿՍՈՎՆԵ

Չնայելով որ պատերազմի դաշտէն եկած բոլոր լուրերն անգլիական աղբիւրներէ կ'առնուին, կերելի թէ Պոլսէն երբեք առայժմ յաջողութեան մէջ են և հետզհետէ կը յառաջդիմեն Նաթալի մէջ: Այժմ 18,000 հոգիով շրջապատած են Լէտիսիմի, որ Անգլիացիները գլխաւոր բանակաւորն է, և սկսած են ուժեղանալ զայն:

Երէկ հեռագիրը գումար է Անգլիացիներին «մեծ աղէտ մը», ինչպէս իրենք կ'անուանեն: 2000 հոգիէ բաղկացած զօրագունք մը որ Լէտիսիմիէն դուրս ելած էր գերք բռնելու համար, չարաչար յաղթուելով Պոլսէն ներքին ձեռքը գերի ինկած է ամբողջովին:

Մէքքինկէն և Քըմպըրլէն նոր լուր չկայ:

ԹՐԱՆՍԿԱՆԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ
ԵՒ ԹԻՐԻՔԻԱՆ ՍՈՒԼԹԱՆԸ

Թրանսկանի պատերազմին առթով, սուլթան Համիտ, իբրեւ միակէս մանկերի խալիֆան, պարտաւորուեց է իրեն ներկայացուած տարօրինակ խնդիր մը լուծել:

Հարաւային Աֆրիկէի մէջ բաւական թուով Մալայեցի մահմետականներ կան: Ասոնք բաժնուած են այնտեղի զանազան տէրութիւններին մէջ որոնք գերեցնէ իրարմէ աւելի կամ նուազ կերպով սպիտակ ցեղէ համարած եւ, նոր համեմատ իրաւունքներ չնորհած են իրենց. բայց այդ իրաւունքները փոխարէն, իրենք ալ քաղաքային ինչ ինչ պարտաւորութիւններ են թարկուած են: Հիմա որ Անգլիա և Թըրանսկանի կուրի բռնուած են և այդ մահմետականներն ալ այս երկու տէրութիւններէ մէկի հոգին վրայ կը զտնուին, խալիֆային դիմել և հարցուցնել են թէ իրենք ի՞նչ ընթացք բռնելու են: Սուլթանն ալ քիչ մը Սոլիմանեան ոճով լուծեց է այդ խնդիրը. «Սնոր կողմը բռնեցէք, որմէ որ աղէկութիւն տեսած էք»: Այս կերպով, երկու կողմը բաժնած եղաւ այդ մահմետական ժողովուրդը. անոնք որ անգլիական հպատակ են, Անգլիայի կողմը պիտի բռնեն. իսկ անոնք որ Թրանսկանի երկրացի եղած են, Թրանսկանի կողմը. որով մահմետականներն իրենց քաղաքային շահերի համեմատ երկու թշնամի բանակի վերածուած իրար դէմ պիտի կռուին:

ԱՐՏԱՍՍՆԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Եգիպտոսի Խըտիվը Հոգոս կղզիէն Լարնաքա հասեր է հոկտ. 22ի կիրակի օր: Ութ օրի չափ Կիպրոս պիտի մնայ կղզին այցելելու համար: Անցած երեքշաբթի օր անգլիական բարձր պատուիրակին հետ Լառնաքաէն դընացել է Նիքոսիա:

— Կը լսուի թէ Յունաստանի թագաւորին որդին, Կրէտէի Եորկիսս իշխանը, պիտի նշանուի Անգլիայի գահաժառանգ Կարլէսի իշխանի աղջկան, Վիլհելմինայ իշխանուհիին հետ:

Ինչպէս ամեն լրագիրներ, Արմէնիան ալ կընդունի ծանուցումներ հրատարակելու համար. անոնք որ պէտք կուենան Արմէնիայի միջոցով մէկի դիմում առնել կամ մի բան յայտարարել, պարտաւոր ենք ընդունել իրենց ծանուցումներ, ըստ լրագրական սովորութեան: Ծանուցումները գրեցէք նշանուած են Արմէնիայի հակառակ, տառով լայն հաշուելով. 1 երկաթագրի (գլխագիր) համար 2 սանդիւն և 1 բոլորգրի համար 1 սանդիւն: 3 անգամ դրուելիք ծանուցումը գնին վրայ 10 փէն կը լինի. 10 և աւելի անգամներ դրուելիք ծանուցումը գնին վրայ 0/0ին 30 փէն: Սակարկութիւն չը դուռուր:

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

ԾԱՆՈՒ ԳԻՐՔԵՐ

Արմէնիայի խմբագրատան մէջ ծախու կը գտնուին հետեւեալ գիրքերը որոնց առջեւ նշանակուած գիներն մէջ հաշուուած է նաեւ զրկելու փոստի ծախքը:

Ծրարները ապահովագրուած (recommande-registree) ստանալ ու զոյնները պէտք է որ ամեն մէկ ծրարի (մինչեւ 2 քիլո) համար 25 սանթիմ ապահովագրութեան ծախքը վճարեն:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՆՄՈՅՇՆԵՐ

Մ. ՓՈՐՓՈՌԴԱՆԵԱՆԻ

ԳՐԱՆՈՍՏԱՆԻՈՐՆԵՐԷՆ

Մ. Փորթոքալեանի գրած հայրենասիրական ոտանաւորներէ մի քանիսն ամփոփուած են այս տետրակի մէջ իբրեւ նմուշներ զանազան քաղաքներէ մէջ և զանազան տաղաւորութիւններէ տակիւրերէն գրած ոտանաւորներէ որոնք ժամանակին հրատարակուած չեն լինելով կորսուած են այժմ: Այն մի քանի ոտանաւորներ որոնք իբրեւ նմուշ ամփոփուած են այս տետրակի մէջ ցիր և ցան կը գտնուին Կ. Պօլիս տաղաւորուած աղագային երգարաններէ մէջ՝ որոց վերստին տպագրութիւն վաղուց արդէն արդիւնուած է, և Ասիոյ և Արմէնիայ լրագիրներէն մէջ: Նմուշներէ մէջ փոքրիկ տեղեկութիւններ տըրուած են նաեւ թէ այդ ոտանաւորներ ի՞նչ տպաւորութիւններ տակ ներշնչուելով գրուած են: Գին (10 սանթիմ 15 սանթիմ):

ՄԻ ՊՈՒԿԱՐ ՀԱՅՐԵՆԱՍԷՐ
(ՀԱՔԱՐԻԱ ՍԹՈՂԱՆՈՎ)

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՄԻՐՏԻՉ ԳՈՐԾՈՒԳԱՆԵԱՆ
1894

Պուկարիտի անկախութեան հերոսներէ մէկին, Չաքարիա Սթոյանովի, որ իր ընդունակութեան շնորհով յաջողեցաւ մի լեռնաբանի գիւղացի հովուի պարզ փիճակէն հետզհետէ արհեստաւոր, վարժապետ, յեղափոխական գործիչ, խմբագրապետ և վերջապէս ազատ Պուկարիտի Աղագային ժողովի նախագահ դառնալ:

Խիստ հետաքրքրաշարժ կենսագրութիւնն է, ուր ուշադրութեան արժանի տեղեկութիւններ կան նաեւ Պուկարիտի թիւրքի լուծէն ազատելու աշխատող պուկար հայրենասէր յեղափոխականների գործունէութեանը մասին: Սկիզբը դրուած է նաեւ հեղինակին, Բրոֆէսէօր Լուի Լըթէի, և թարգմանչին միջեւ եղած թշուառացութիւնը այս գրքի հայերէն թարգմանութեանն առթով:

Հեղինակը շատ իրաւամբ կը գրէ իր յառաջաբանի վերջ թէ «Չարմանք պիտի պատճառէ ինձ եթէ ընթերցողները հետաքրքրութիւնը չարժի պետական մարդ դարձած մի գիւղացիի այս վաւերական պատմութեան վրայ»:

Գինն է փոստի ծախքով մէկտեղ 1 ֆրանկ և 40 սանթիմ:

Տարածելու համար մեծ քանակութեամբ առնողներին 25 % զեղչ կը լինի:

(Պարսկաստանի Հայերին համար 1 ֆրանկ է:

— HISTORY of the ARMENIANS IN INDIA. From the earliest times to the present day. By MESROB J. SETH Armenian examiner to the University of Calcutta and Member of the Asiatic Society of Bengal. Calcutta. 1895.

(Price: 5 francs at Marseilles or 5 fr. & 50 centimes post free.)

(Մարտի 11 մէջ 5 ֆրանկ է. Մարտի 15-էն դուրս զրկուելու համար 5 ֆրանկ և 50 սանթիմ):

— ՊԻՏԱՆԻ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ. (Թատկապէս պատրաստուած Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց Հայ գաղթականներուն կեանքի, ժամանակի և դրամի խնայողութիւն ընել տալու հարկ եղած գիւրութիւններն ընծալ յիշու համար): Աշխատասիրեաց Պետրոս Ռ. Թորոսեան. Տպագր. Նիւ Եորք, Էլիաս Խալաւ և ընկ. 1897: Ամերիկա գնացող Հայերին և կամ արդէն հին գտնուողներին համար շատ կարեւոր գիրք է: Գինն է 1 ֆրանկ և 25 սանթիմ:

ՀԱՅ ԼՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՐԻԻՐԱՄԵԱՅ (1794-1894)
ՅՈՐԵԼԻՆԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Հայ ազգին մէջ լրագրի սկզբնաւորութեան դարադարձին առթով 1894 թուականին հրատարակուած այս միաձալ գիրքով և լուսատիպ (phototypique) չքեղ պատկերի մեծութիւնն է 50x35 հարիւրորդամէթր և տպուած է 70x45 հարիւրորդամէթր քարտոնի (carton) վրայ այլ և այլ բնագործի Մէլտեղը գրուած է հայ լրագրութեան հիմնադրին, Տ. Թարութիւն Քէնյ. Շմաւոնեանի, պատկերը և բոլորովը՝ 1894ին հայերէն լեզուով հրատարակուող բոլոր լրագիրները, անոնց գրէթէ ամենքի խմբագրապետների պատկերներով:

Գինն է 4 ֆրանք, ճանապարհա-

ծախքը մէկտեղ հաշուած. իսկ Պարսկաստանի համար 2 ֆրանք և 50 սանթիմ:

Գալիլէական Զ. Գ. — Պատմութիւն Հայ լրագրութեան ի սկզբանէ մինչև մեր ժամանակը. Հատոր Ա. 1794-1860: Մէկ լուսատիպ պատկերով: Գինն է, ճանապարհածախքով մէկտեղ, 2 ֆր. և 50 սանթիմ:

Վերագրեալ թէ՛ պատկերը և թէ՛ գիրքը կարելի է ստանալ Արմէնիայի խմբագրատունէն, արժէքը կանխիկ զրկելով:

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ԳԱՆՁԱՆԱԿ
ԱՐՄԵՆԻԱ ԼՐԱԳՐԻՆ

Արմէնիայի շրջանի սկզբէն (օգոստոս) բախորդ եղած լինել և կանոնին համեմատ իրենց բաժնորդագրին 20 ֆրանկը կանխիկ վճարել փափաքողներին մի գիւրութիւն տուած լինելու համար, ահա մենք ծախու հանած ենք «Խնայողական գանձանակ Արմէնիայի լրագրի»:

Այն անգամ երբ մարդ գիւրութիւն ունենայ արծաթ 50 սանթիմից մը (10 սէնթ ամերիկեան = 50 սթո. թինքա պուկարական = 50 պանի ուսմանական և այլն) մէկ կողմ դնելու կը ձգէ այդ խնայողական գանձանակ մէջ, ուր ձգուածը ա՛լ անկաւրելի է որ դուրս հանուի մինչեւ որ Արմէնիայի բաժնորդագրին 20 ֆրանքը (40 հատ 50 սանթիմից) մէջ լինելով չամբողջանայ: Այդ ժամանակ միայն կրնայ պարպուիլ, տակի կողմէն կափարիչը դարձունելով և պարպուելէն յետոյ նորէն կրնայ գոցուիլ 20 ֆրանգի մի նոր խնայողութիւն ալ գոյացունելու համար:

Գանձանակը դուրստար փոքրիկ բան մ'է որ մինչեւ իսկ գրպանի մէջ կրնայ պահուիլ եթէ ուզուի: Վրան չլինուած կայ նաեւ քանակաչափ մը որ գանձանակին մէջ ձգուած դրամները 5 ֆրանգի հասածին պէս, կը սկսի այնուհետեւ ցոյց տալ թէ մէջի գումարը ո՛րչափի հասած է:

«Խնայողական գանձանակ»-ի գինն է 2 ֆրանգ: Այդ գումար մեղ վճարողին կը զրկենք գանձանակին հետ մէկտեղ մի ստացագիր որի վրայ նշանակուած կը լինի գնողի անունն ու հասցէն: Եթէ ՄԻԵԻՆՈՅՆ ԱՆՁԸ, առանց ուշանալու ժամանակին բաժնորդ գրուելով Արմէնիայ լրագրի տարեշրջանի սկզբէն (օգոստոս ամիս), 18 ֆրանգի հետ մէկտեղ յիշեալ ստացագիրը վերագրածունէ Արմէնիայի խմբագրութեան, ամբողջ մէկ շրջանի բաժնորդագրին 20 ֆրանգը վճարած կը համարուի, որով «Խնայողական գանձանակ»ը ձրի կը մնայ իրեն:

ՅԵՐԵՆ — ԻՄՔԱԳԻՐ
Մ. ՓՈՐՓՈՌԴԱՆԵԱՆ

ՄԱՐՏԻՑԻ
Հայերէն տպարան Մ. Փորթոքալեանի
Le Girant: François CARRIERE
Imp. M. Schickler, 9, Quai d'Alsace, Marseille.